

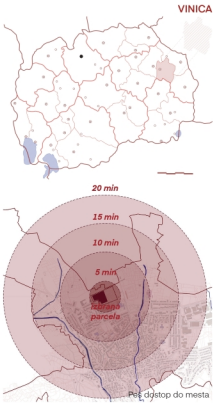

Zunanji prostor za pripovedovanje zgodb pod drevesom – pogled na bivalne enote in vrtove

Idejna zasnova bivalne skupnosti za tretje življenjsko obdobje v Vinici, R. S. Makedonija

Dom za starejše z varovanimi stanovanji za samostojne in aktivne starosnike

Avtorica: Sofija Gligorova | Mentor: prof. Mihael Dešman | Somentorica: doc. Vlatka Ljubanović | UL FA | EMŠ Arhitektura | Magistrsko delo / Ljubljana / 2025

Danes je splošno znano, da se svetovno prebivalstvo hitro stara. V Severni Makedoniji se ta pojav še dodatno zaostruje zaradi množičnega izseljevanja mladih, ki v iskanju boljših priložnosti zapuščajo podeželje in državo. Posledično vse več starejših ostaja brez opore – pogosto osamljeni, brez ustrezne oskrbe in primernega bivalnega okolja.

Obstoječi sistem jim ne nudi zadostne podpore. Javnih domov je malo, njihove kapacitete so omejene, prostorske razmere pa pogosto neustrezne in zastarele. Infrastruktura ne sledi dejanskim potrebam stanovalcev, ki se družijo in ne spodbujajo aktivnega, samostojnega ter dostojanstvenega staranja.

Projekt bivalne skupnosti za starejše se odziva na sodobne izzive staranja s trajnostno zasnovo, ki presega klasični institucionalni model. Po udarek je na povezovanju tradicije in sodobnih bivanjskih potreb, z upoštevanjem lokalnega konteksta ter značilnosti podeželskega okolja.

Skupnost je zasnovana kot odprto, prijazno okolje, ki spodbuja samostojnost, medsebojno pomoč in občutek varnosti. Združuje varovane bivalne enote za samostojno staranje ter dom za tiste, ki potrebujejo več podpore, s skupnimi prostori za druženje, rekreacijo in vsakdanje dejavnosti, ki krepijo povezanost in občutek pripadnosti.

Cilj projekta je oblikovati prostor, ki ne ponuja le strehe nad glavo, temveč ustvarja pogoje za kakovostno, aktivno in dostojno staranje. Prostor, kjer se posameznik počuti vključenega – kljub starosti ali stopnji samostojnosti. Prostor, ki krepi skupnost.

SPREMEMBE PRI FIZIČNIH ZMOŽNOSTIH TELES

- Upadanje fizičnih sposobnosti
- Upadanje krvne cirkulacije
- Omejene motorične sposobnosti
- Tvegane za poškodbe

ZDRAVSTVENE TEŽAVE

- Prebavne težave
- Akutne in kronične bolezni
- Povečana senzorična občutljivost
- Upad kognicije

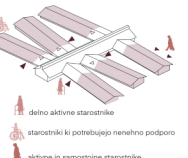
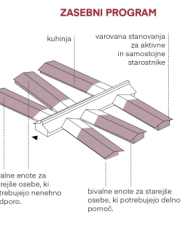
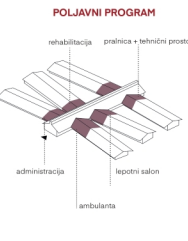
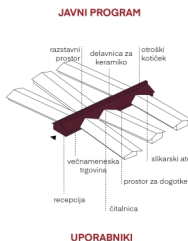
DUŠEVNO-ČUSTVENA STISKA

- Duševne spremembe
- Izolacija in osamljenost
- Čustvena podpora
- Sprejemanje staranja

DRUŽBENO-EKONOMSKE TEŽAVE

- Finančna varnost
- Ohranjanje neodvisnosti

ZDRAVSTVENE TEŽAVE V STAROSTI

BOLEZNI PLJUČ

DIABETES

OSTEOPOROZA

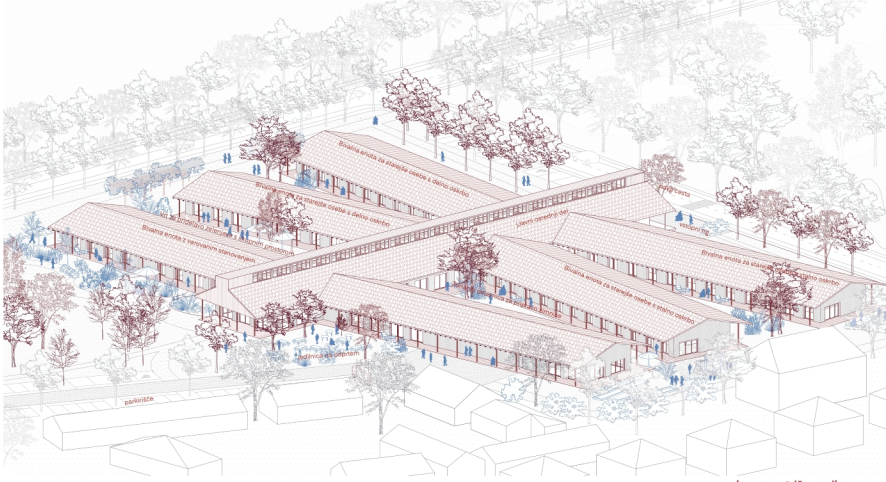
ARTRITIS

BOLEZNI SRCA

ALZHEIMERJEVA BOLEZEN

aksonometričen prikaz

Nadkriti zunanji prostor združuje dostop, razgled ter prijeten koteček za oddih in srečevanje.

Prehod, ki združuje – prostor srečevanja in povezovanja.

Z notranjosti se odpira pogled na zeleno, umirjeno oazo.

